

ต้นจิกนม

Barringtonia augusta Kurz

Lecythidaceae

ไม้ต้น สูงได้ถึง 20 ม. ใบรูปใบหอกกลับ ยาว 30–70 ซม. ปลายมีติ่งแหลม โคนรูปลิ้ม แผ่นใบบาง ขอบจักฟันเลื่อย เส้นแขนงใบข้างละ 18–30 เส้น ก้านใบยาว 0.5–1.5 ซม. ช่อดอกแบบช่อเชิงลด ห้อยลง ยาวได้ถึง 2.5 ม. ใบประดับรูปสามเหลี่ยมหรือแกมรูปขอบขนาน ยาวได้ถึง 1.5 ซม. ดอกไร้ก้าน ฐานดอกยาว 0.6–1.2 ซม. กลีบเลี้ยงยาว 0.6–1 ซม. มีขนสั้นนุ่ม ดอกสีครีมอมชมพู กลีบรูปรีกว้างหรือคล้ายรูปใบพาย ยาว 1.5–3 ซม. เกสรเพศผู้เรียง 5–7 วง ยาว 3.5–5 ซม. วงในยาว 0.7–2 ซม. ก้านเกสรเพศเมียยาว 5–7 ซม. ผลรูปขอบขนาน ยาว 7–8 ซม. สันปีกกว้าง 2–5 มม. มีเมล็ดเดียว รูปไข่ ยาวประมาณ 2.2 ซม.

พบที่พม่า เวียดนาม คาบสมุทรมลายู ในไทยพบทางภาคเหนือที่แม่ฮ่องสอนตาก ภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่ตราด และภาคใต้ ขึ้นริมลำธารในป่าดิบแล้ง และป่าดิบชื้น ความสูงถึงประมาณ 500 เมตร อาจเป็นชนิดที่เป็นไม้ประดับที่ชื่อ จิกเศรษฐี

ลักษณะของจิกนม

ต้นจิกนม จัดเป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดเล็กจนถึงขนาดกลาง มีความสูงได้ประมาณ 4-20 เมตร แตกกิ่งก้านสาขาออกรอบต้น แต่ไม่มากนัก เป็นพรรณไม้กลางแจ้งที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด พบขึ้นตามป่าดงดิบทางภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ของไทย

ใบจิกนม ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับกันไปตามข้อต้น ลักษณะของใบเป็นรูปยาวรี ปลายใบและโคนใบแหลม ส่วนขอบใบมีจักเล็ก ๆ ทว่าทั้งใบ ใบมีขนาดกว้างประมาณ 2.5-3 นิ้ว และยาวประมาณ 6-9 นิ้ว เนื้อใบบางคล้ายกระดาษสีเขียว ก้านใบยาวประมาณ 1-3 นิ้ว

ดอกจิกนม ออกดอกเป็นช่อตรงส่วนยอดของต้น ช่อดอกมีลักษณะห้อยลง ช่อยาวประมาณ 9-18 นิ้ว ในแต่ละช่อดอกจะประกอบไปด้วยดอกเป็นจำนวนมาก ดอกเป็นสีแดง สีชมพูเข้ม หรือสีเขียวยอมแดง มีอยู่ 4 กลีบ ส่วนกลีบรองดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย มี 4 กลีบ เป็นสีแดง แดงเข้ม หรือสีม่วง ตรงฐานดอกจะมีร่องลึกเป็นวงอยู่ ดอกมีเกสรเป็นจำนวนมากอยู่ในดอก

ผลจิกนม ลักษณะของผลเป็นรูปมนรีและมีสัน 4 สันตามแนวยาว ผลเป็นสีเขียว มีขนาดกว้างประมาณ 1-1.5 นิ้ว และยาวประมาณ 2-3.5 นิ้ว ภายในผลมีเมล็ดลักษณะเป็นรูปไข่

ชื่ออื่น จิกใหญ่ (พังงา); ลุงหลวง (แม่ฮ่องสอน)

